

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 603

van **CATHY COUDYSER**

datum: 29 april 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Rubens Experience Center Antwerpen - Stand van zaken

Toerisme Vlaanderen lanceerde in 2015 en in 2016 een impulsoproep voor het aanmelden van toeristische hefboomprojecten met betrekking tot drie thema's: Vlaamse Meesters, kernattracties en meetinginfrastructuur. Eind december 2016 maakte toenmalig bevoegd minister Weyts bekend dat hij via Toerisme Vlaanderen bijna 5,8 miljoen euro zou investeren in een uitgebreid tentoonstellings- en evenementenprogramma in de stad Antwerpen rond barokkunstenaar Rubens en een tweeledige infrastructuurimpuls voor het Rubenshuis.

Het Rubensmuseum krijgt volwaardige onthaalfaciliteiten zoals toiletten, vestiaire, ticketbalie en museumshop en wordt verder uitgebouwd met een zogenaamd Rubens Experience Center, een belevingscentrum dat aan de hand van multimedia en virtual-realitytechnieken het publiek zal inleiden in het leven en het werk van Rubens alvorens het het museum zelf binnenstapt. Deze tweeledige infrastructuurimpuls zal zorgen voor een betere circulatie, hoger comfort en bijgevolg een betere beleving op de Rubenssite.

Van 1 juni 2018 tot eind januari 2019 vond in Antwerpen het stadsfestival 'Antwerpen Barok 2018' plaats.

In het goedgekeurde impulsdossier was vooropgesteld dat dit belevingscentrum geopend zou worden in het najaar van 2019. De opening liep vertraging op en werd verschillende malen uitgesteld naar eerst 2020, daarna 2022. Volgens de info die hierover momenteel kan teruggevonden worden op de website van het Rubenshuis zelf, is de opening van het belevingscentrum nu gepland voor 2024.

1. Kan de minister de trage uitvoering van dit deelproject in het ABC-hefboomdossier meer in detail kaderen?
2. In welke fase bevindt de uitvoering van dit deelproject zich momenteel?
3. Kan de minister de stappen die het deelproject tot op dit punt gebracht hebben, kort overlopen?
4. Hoeveel bedraagt de exacte investering van Toerisme Vlaanderen in deze tweeledige infrastructuurimpuls voor het Rubenshuis? Graag opsplitsing tussen onthaalfaciliteiten enerzijds en belevingscentrum anderzijds.
5. Dragen er nog andere partners (Rubenshuis zelf, stad Antwerpen, andere...) financieel bij tot dit project? Zo ja, kan de minister de exacte bijdrage van de andere partners benoemen?

6. Hoe zal dit belevingscentrum er precies uitzien?

ANTWOORD

op vraag nr. 603 van 29 april 2020

van **CATHY COUDYSER**

1. In oktober 2017 werd het architectenbureau Robbrecht & Daem aangewezen als ontwerp-architecten op basis van hun totaalvisie op de Rubenssite. Robbrecht en Daem werd als eerste gerangschikt in de procedure 'Open Oproep', waarmee de Stad Antwerpen de Vlaams Bouwmeester mandateerde om een Masterplan voor de Rubenssite te ontwikkelen. Er is in 2018 lang en intensief onderhandeld met het departement Onroerend Erfgoed rond de juiste inplanting en volumetrie van de nieuwbouw op de site. Dit traject resulteerde onder meer in beheersplannen voor zowel het Rubenshuis met tuin als voor het historische Kolveniershof. Op 16 juli 2019 werd het definitieve akkoord van Onroerend erfgoed voor de nieuwbouw ontvangen.

In het voorjaar van 2018 bleek omwille van gewijzigde wetgeving ook een aanpassing van het ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) noodzakelijk. Deze procedure werd toen opgestart, alsook de opmaak van het schetsontwerp voor de realisatie van de eerste fase van dit project en de opmaak van een beheersplan voor de Rubens- en Kolvenierssite. Deze stappen en de daarbij horende procedures vroegen een aanpassing van de einddatum. Dit omwille van de onvoorziene RUP-procedure, de onderhandelingen met Onroerend Erfgoed en omwille van het feit dat het nieuwe bestuur niet enkel fase 1 (onthaal- en bezoekersfaciliteiten op verdiepingen – 2 t.e.m. +1) maar ook fase 2 (leeszaal, bibliotheek en backofficekantoren op verdiepingen + 2 t.e.m. +5) ofwel de volledige nieuwbouw aan Hopland 13 van het masterplan wil realiseren. Dit is niet enkel budgetvriendelijk, maar biedt ook voordelen inzake de kwaliteit van de bezoekerservaring na de opening van het Experience Center.

Rekening houdende met deze procedures, is de opening van het Rubens Experience Center voorzien uiterlijk op 30/04/2024.

Recent kreeg een ander infrastructuurproject 'Restauratie Portiek en Paviljoen' de Europa Nostra Erfgoedprijs 2020. Het Rubenshuis heeft dus intussen ervaring met het lopen van langere, complexe en iteratieve trajecten met veel stakeholders. Het symbolische, toeristische en culturele belang van de site is in die zin soms een vertragende factor. Ook in dit traject is gebleken dat die complexiteit en vertraging tot een meer voldragen visie kan leiden. Met de goedkeuring van het voorontwerp voor de nieuwbouw op 17 april 2020 werd een cruciale kaap genomen.

2. Voor de wijziging van het Ruimtelijk Uitvoeringsplan (RUP) loopt het openbaar onderzoek van 13 april tot en met 11 juni. De resultaten van het onderzoek worden verwerkt voor september, met een definitieve vaststelling van het RUP Rubens in november of december 2020.

Wat betreft de studiefase van het ontwerp keurde het Antwerpse college op 25 oktober 2019 het gecombineerde schetsontwerp voor fase 1 en 2 goed voor de nieuwbouw op Hopland 13. Op 17 april 2020 werd ook het voorontwerp goedgekeurd. Momenteel wordt het indienen van de omgevingsvergunning voorbereid, de formele aanvraag is voorzien in het najaar. Tegelijkertijd is gestart met het uitvoeringsdossier, dat in de loop van volgend jaar moet leiden tot een aanbesteding voor de uitvoering van de werken. De effectieve uitvoeringstermijn is voorzien van januari 2022 tot maart 2024 (400 werkdagen).

3. Op 21/11/2017 werd de architectenovereenkomst goedgekeurd. Daarop werd het masterplan door de partners op de Rubenssite verder verfijnd.

Na herhaald overleg met het Agentschap Onroerend Erfgoed kwam het dossier in vertraging. Bijkomende studies (schaduwstudie en volumetrie) en bouwhistorische argumenten voor het masterplan werden opgesteld en er werd breder draagvlak gezocht bij de Vlaamse Bouwmeester en bij de Stadsbouwmeester. Het officiële advies van het Agentschap Onroerend Erfgoed werd verkregen op 3/10/2018, waarin werd akkoord gegaan met het principe dat er gebouwd kan worden op de site van Hopland. Er was echter nog geen eensgezindheid over het volume van de nieuwbouw (dat echter noodzakelijk is om aan de hedendaagse en toekomstige bezoekersnoden en bijhorende programma-eisen te voldoen). Op 16 juli 2019 werd het definitieve akkoord van Onroerend erfgoed voor de nieuwbouw ontvangen.

RUP:

Tegelijkertijd werd de procedure voor de wijziging van het RUP opgestart. Voor het omzetten van groenzone naar bouwzone was immers een wijziging in het RUP binnenstad noodzakelijk. Eind 2018 werd een startnota voor deze wijziging opgemaakt. Op 8 november 2019 keurde het college het voorontwerp en de scopingnota RUP Rubens goed, waarop de adviserende instanties verdere feedback formuleerden. Na openbaar onderzoek en verwerking van deze resultaten, wordt een definitieve vaststelling van het RUP Rubens voorzien in november of december 2020.

Studiefase Ontwerp:

Op 24 mei 2019 keurde het Antwerpse college het schetsontwerp voor fase 1 van het project goed. Op 25 oktober keurde het Antwerpse college het gecombineerde schetsontwerp voor fase 1 en 2 goed voor nieuwbouw op Hopland 13. Op 17 april werd ook het voorontwerp voor fase 1 en 2 goedgekeurd.

Vergunning en aanbesteding:

Vooronderzoek is opgestart voor sonderingen grondverzet en stabiliteit en voor opmaak archeologische nota. Na goedkeuring voorontwerp worden nu aanvraag omgevingsvergunning en uitvoeringsdossier opgemaakt.

Uitvoeringstermijn:

Van januari 2022 tot maart 2024 (400 werkdagen).

4. Het goedgekeurde subsidiebedrag voor de bouw en inrichting van het Rubens Experience center bedraagt 2.994.850,547 euro, op een totaalbudget van 17.000.000 euro.

De onthaalfaciliteiten maken integraal deel uit van het belevingscentrum. Er is nog geen opsplitsing van deze bedragen. Dit kan bij een verdere verfijning van de plannen en de kostenstaten wel verder gedetailleerd worden.

5. Op 16 december 2019 keurde de Antwerpse gemeenteraad de meerjarenbegroting goed. Voor de Rubenssite werd een totaalbudget van 17.000.000 euro ingeschreven, inclusief de betoelaging door Toerisme Vlaanderen.
6. Op verdieping -1 is een grote T-vormige ruimte voorzien (ongeveer 200 m²) waar de bezoeker het leven en werk van Rubens in full technicolor en dolby surround te zien krijgt. Hier wordt Rubens getoond op een schaal en manier die in het Rubenshuis zelf niet denkbaar is. Het is vooral de bedoeling om de virtuositeit, productiviteit, levenslust en creatieve kracht van Rubens te tonen op een indrukwekkende manier. Het Rubenshuis overstijgt daarbij de eigen collectie maar haakt ook terug naar enkele

sleutelstukken uit het Rubenshuis om later, bij het bezoek, een gevoel van herkenning op te wekken.

Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan de opdracht die zal uitgestuurd worden om een scenograaf en een technologiepartner aan te duiden die samen met het projectteam en de architecten de verdere vormgeving zal uitwerken.